

D/844/02.05.00/2018

Palveluasumisen maksut 1.3.2019 alkaen

PER_YTA 4.10.2018
§ 107

Sosiaalihuoltolain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sosiaalipalveluilla tarkoitetaan kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammatillinen henkilöstö edistää ja ylläpitää yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentin mukaan palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Sosiaalihuoltolain mukaan myös erilaiset tukipalvelut, kuten vaatehuolto-, pesu- ja siivouspalvelut sisältyvät sosiaalipalveluihin, jolloin myös näistä palveluista suoritettaviin maksuihin sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Esimerkiksi Itä-Suomen hallinto-oikeuden ratkaisussa 11802/14/6114 hallinto-oikeus on katsonut, että myös tukipalveluiden osalta maksujen tulee vastata kunnan itsensä järjestämän palvelun maksuja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa määritellyn mukaisesti.

Asiakasmaksuista annetun lain 12 §:n mukaan jos kunta tai kuntayhtymä järjestää palveluja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla ostopalveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin kunnan tai kuntayhtymän itse järjestämistä vastaavista palveluista. (30.12.2010/1329). Lain esitöissä on säännöksen osalta todettu, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan asiakkaalta on perittävä samat maksut riippumatta siitä, onko kunta tai kuntainliitto järjestänyt palvelun itse tai hankkinut palvelun muualta, esimerkiksi yksityiseltä palvelun tuottajalta. Tämä on taannut sen, että perittävät maksut ovat olleet yhtenäiset riippumatta palvelun järjestämistavasta. Ehdotettu pykälä vastaisi asiallisesti nykyistä käytäntöä, jolloin palvelun käyttäjän kannalta ei palvelujen järjestämistavalla olisi merkitystä.

Asiakasmaksuista annetun lain lähtökohtana on siten se, että asiakkaiden maksut ovat samat riippumatta siitä, ohjataanko asiakas kunnan itsensä tuottamiin palveluihin vai ostopalveluna hankittaviin palveluihin. Kaikkien asiakkaiden sosiaalipalveluiden maksujen tulee siten olla samat riippumatta siitä, missä yksikössä asiakas saa palvelua. Palveluiden hintojen tulee vastata kunnan itsensä tuottamista palveluista perittäviä maksuja riippumatta yksiköstä, jossa palvelua tuotetaan.

Edelleen maksujen määrittämisessä tulee huomioida asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaisesti palveluista voidaan periä enintään niiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu. Laissa tai sen esitöissä ei ole

otettu suoraan kantaa siihen, miten asiakasmaksu määräytyy siinä tapauksessa, että kunnalla on eri palveluysiköitä, joissa palveluntuotannon kustannukset vaihtelevat. Lain esitöiden mukaisesti kustannuksina pidetään toiminnan järjestämisestä aiheutuvia käyttökustannuksia. Huomioiden lain esitöiden sanamuodon voidaan maksujen määrän asettamisessa lähtökohtana pitää kulloinkin kyseessä olevien palveluiden kustannuksia kokonaisuudessaan. Koska lain mukaisesti asiakkailta perittävien maksujen tulee olla samat riippumatta siitä, missä palveluysikössä asiakas on, on asiakasmaksuista annettua lakia tulkittava siten, että palveluiden kustannuksia on arvioitava kokonaisuudessaan eikä yksikkökohtaisesti.

Eli maksun määrittelemisessä arvioidaan kunnan kyseisen palvelutuotannon käyttökustannukset kokonaisuudessaan (sekä oma tuotanto että ostopalvelut), ja näiden käyttökustannusten perusteella lasketaan asiakasmaksut. Tällöin asiakasmaksut perustuvat todellisiin kustannuksiin eikä kunta myöskään tee voittoa asiakasmaksuilla.

Akaan kaupungin maksujen käytännöt muuttuvat siten olennaisesti. Jatkossa asiakasmaksut ja tukipalvelumaksut ovat samat sekä omissa että ostopalveluysiköissä. Kaupunki perii asiakasmaksujen lisäksi myös tukipalvelumaksut asiakkaalta. Aiemmin ostopalveluysiköt ovat itse perineet tukipalvelumaksut asiakkaalta omien hinnastojensa mukaisesti. Vuokrat vaihtelevat edelleen yksiköittäin ja palveluntuottajat perivät ne suoraan asiakkaalta.

(Lisätietoja: vanhus- ja vammaispalvelujohtaja Eveliina Kiiski, 040 335 3434)

Ehdotus

ma. Perusturvajohtaja: Perusturvalautakunta päättää, että palveluasumisen maksut peritään 1.3.2019 alkaen seuraavasti:

Asumispalvelut:

Asiakasmaksu palveluasumisessa määräytyy asiakkaan bruttotulojen mukaisesti siten, että bruttotuloista vähennetään 576 euroa, minkä jälkeen jäljelle jäävä osuus kerrotaan 35 %:lla.

Asiakasmaksu tehostetussa palveluasumisessa määräytyy asiakkaan bruttotulojen mukaisesti siten, että bruttotuloista vähennetään 563 euroa, minkä jälkeen jäljelle jäävä osuus kerrotaan 38 %:lla.

Lyhytaikainen hoito 39 euroa/vrk.

Asukkaan omavastuu asumispalveluiden palvelumaksusta tilapäisen poissaolon ajalta on 7 vuorokautta.

Tukipalvelut:

Peruspalvelumaksu 50 euroa/kk. Maksu sisältää mm. vessapaperit, käsipaperit, TV:n käytön ja lehdet.

Siivouspalvelu 100 euroa/kk.

Pyykkipalvelut 43 euroa/kk.

Ateriat 16,80 euroa/vrk.

Päätös

Perusturvalautakunta: Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote

palveluvastaava, palveluesimiehet, asiakasohjaajat, aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijä-tiiminvetäjä